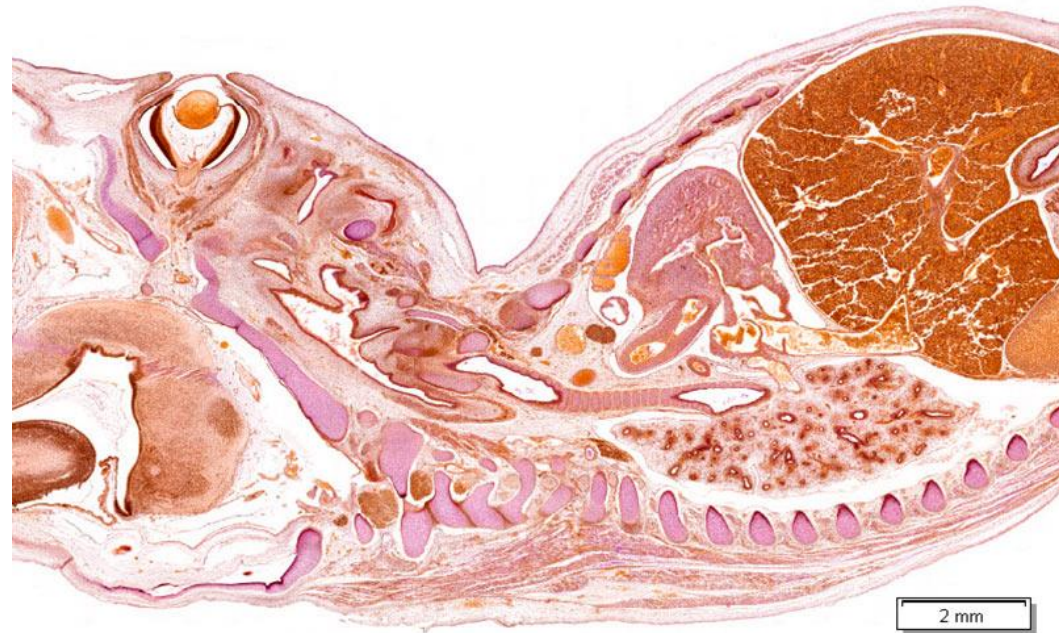
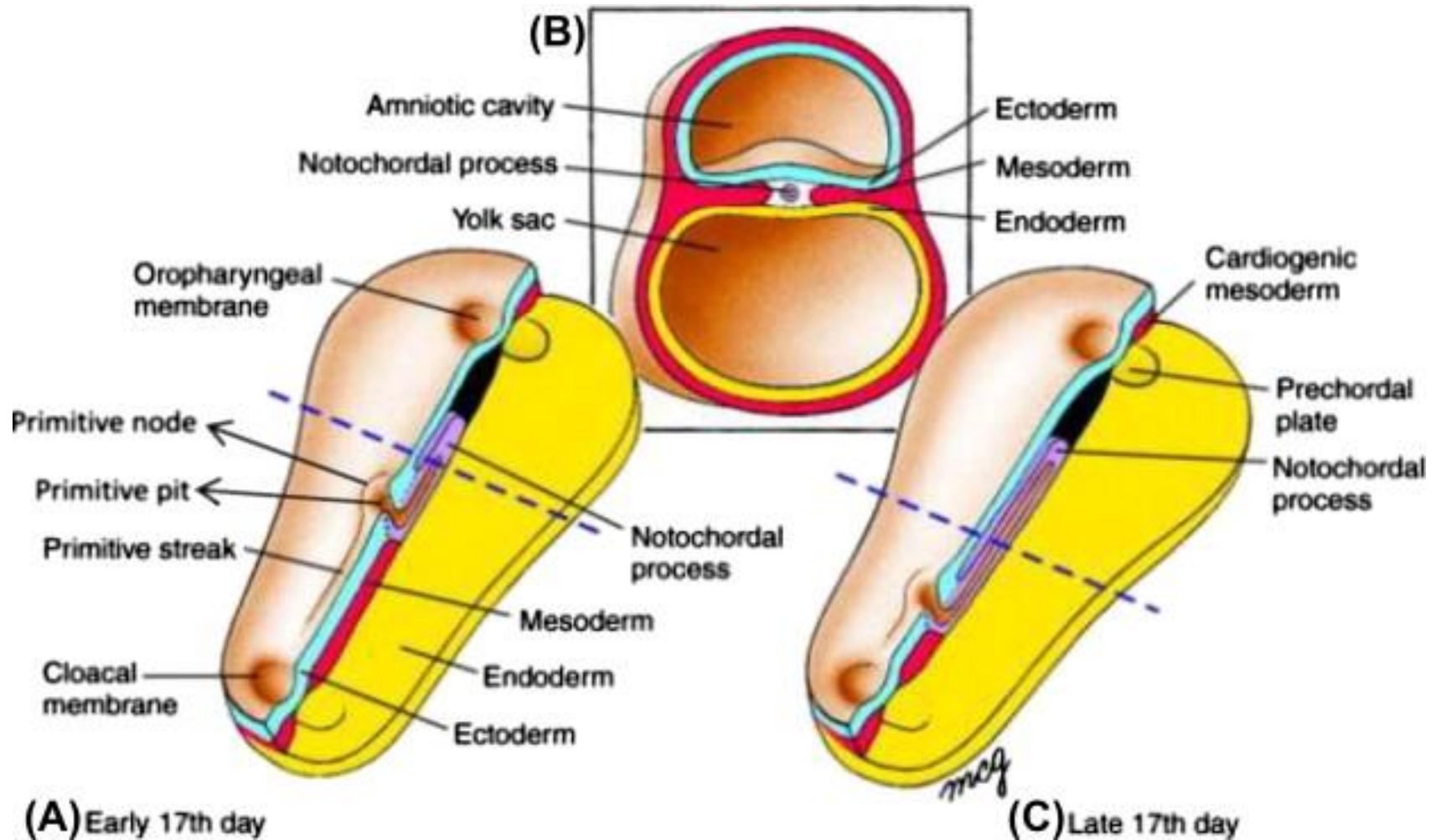

NORMÁLNÍ A ABNORMÁLNÍ EMBRYONÁLNÍ VÝVOJ GIT

II

PRIMITIVNÍ STŘEVO

PRIMITIVNÍ STŘEVO

počátek 4. týdne

- orofaryngová (stomodeum) membrána
- kloaková (proktodeum) membrána

Přední střevo

- primitivní farynx (→ a deriváty)
- dolní cesty dýchací (→ laryngotracheální výchlípka)
- játra a žlučové cesty (→ jaterní divertikulum)
- pankreas (→ pankreatické výchlípky)

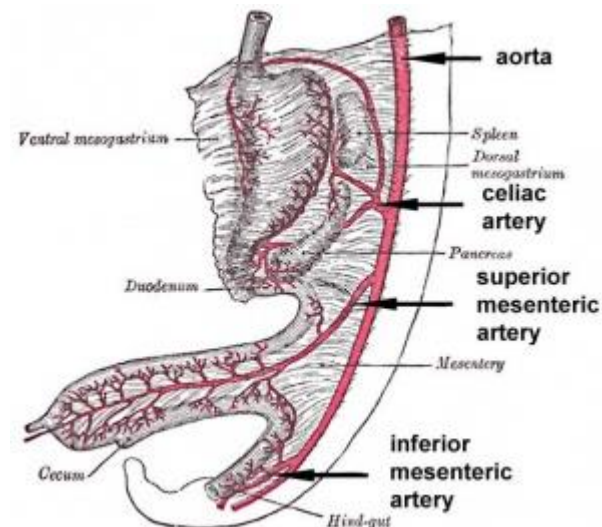
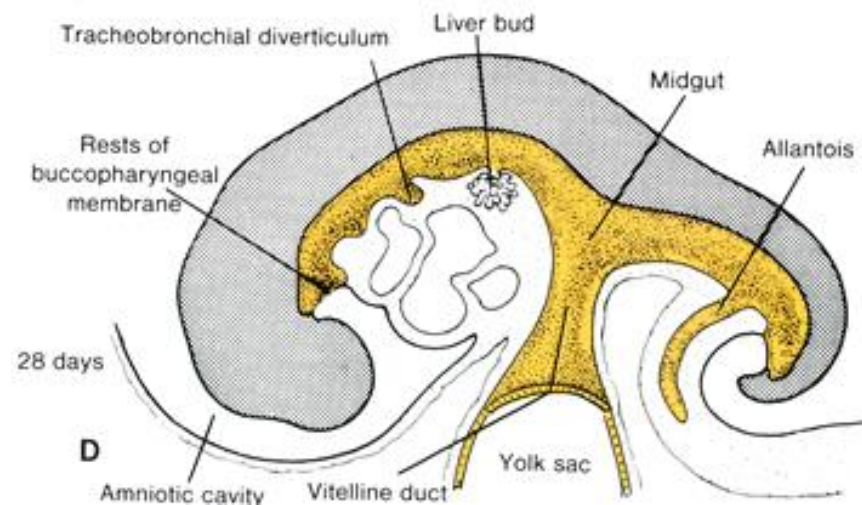
- jícen a žaludek
- proximální duodenum

Střední střevo

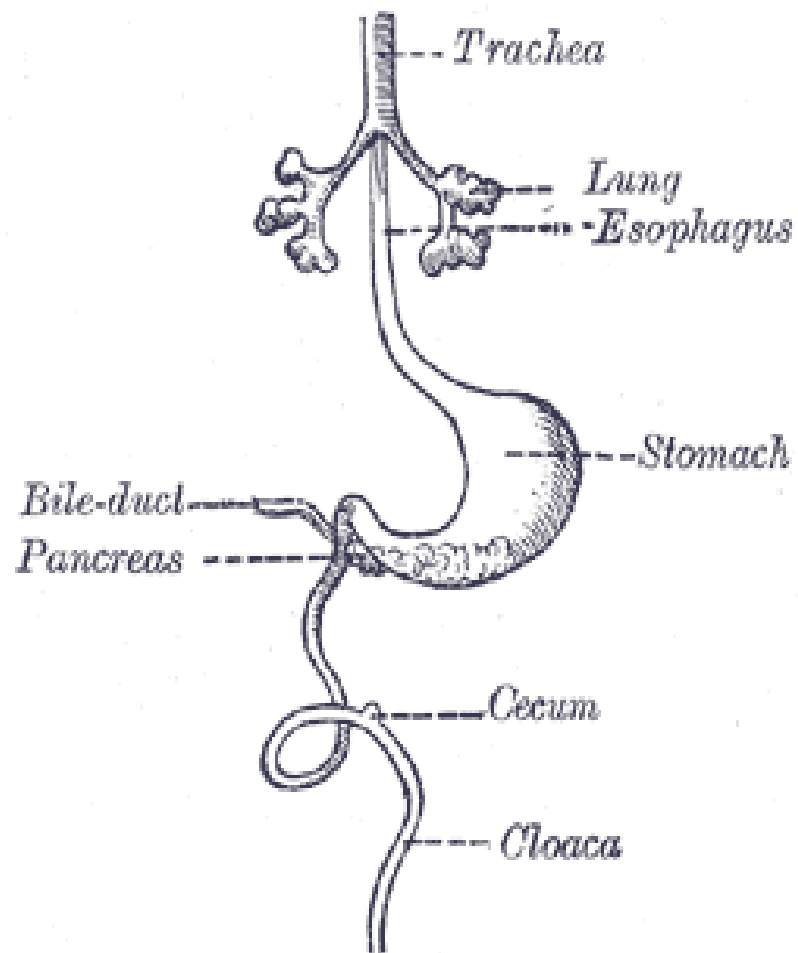
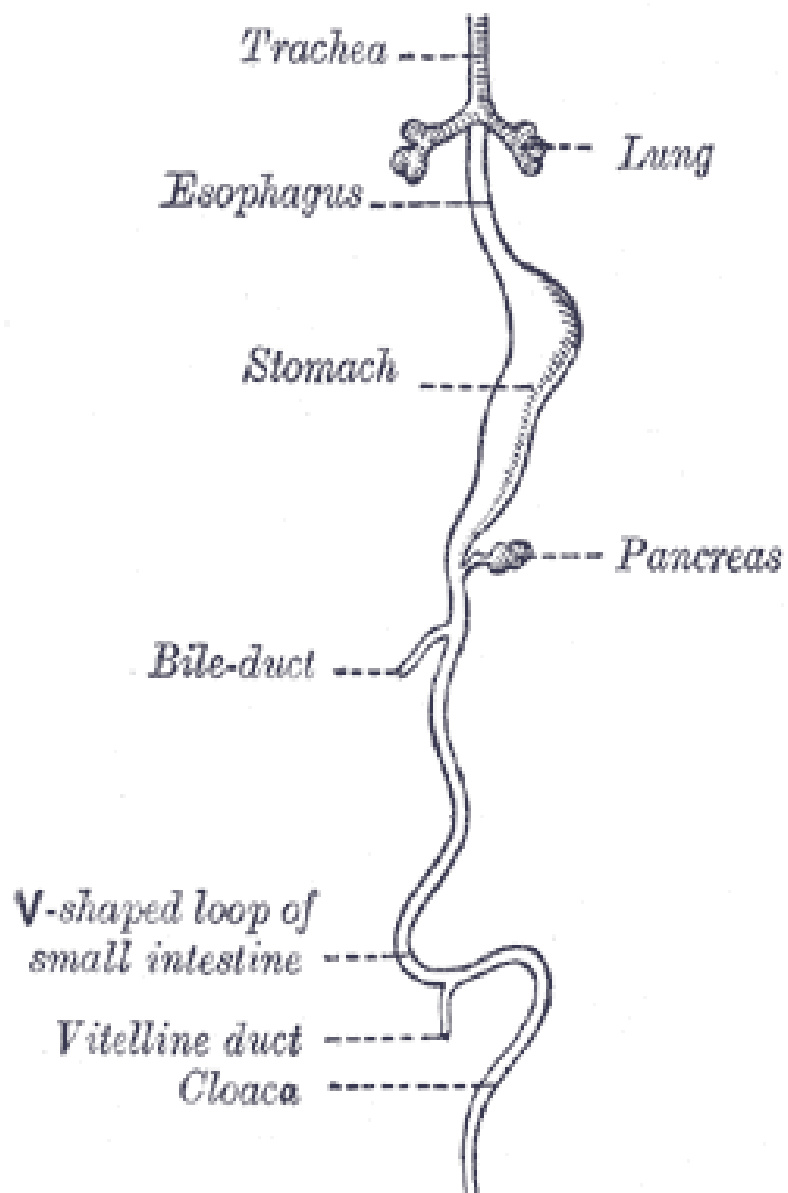
- distální duodenum, ileum, jejunum
- caecum, appendix, colon ascendens, colon transversum (1/2-2/3)

Zadní střevo

- colon transversum (1/3-1/2), colon descendens, colon sigmoideum
- rectum, anální kanál
- část močového systému (výstelka močového měcháře, uretry)

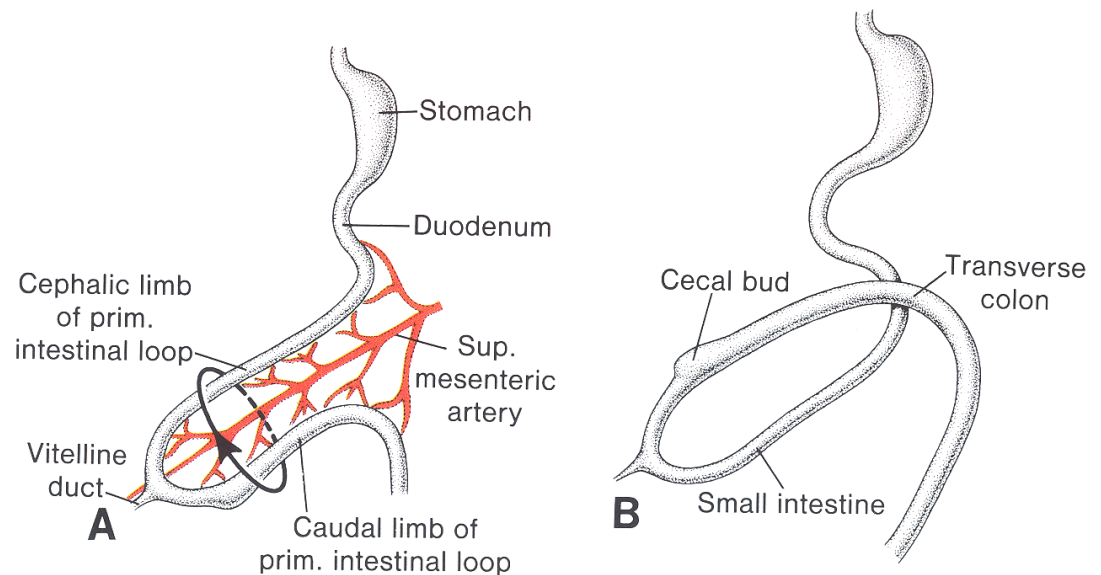

VÝVOJ TRÁVICÍ TRUBICE

STŘEDNÍ STŘEVO

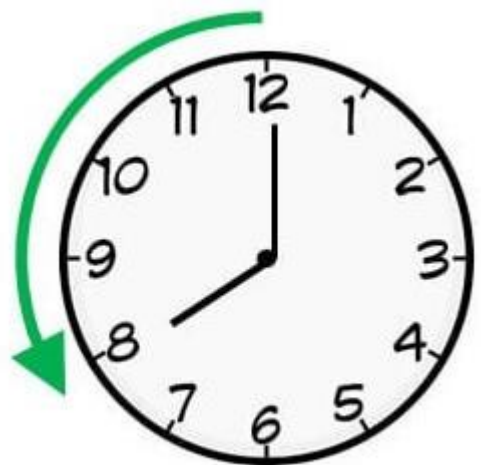
- distální duodenum, ileum, jejunum
- caecum, appendix, colon ascendens, colon transversum (1/2-2/3)
- *a. mesenterica superior*
- **pupeční klička** se dvěma raménky komunikuje se žloutkovým vakem
- komunikace s extraembryonálním coelomem – fyziologická pupeční hernie – 6. týden
- repozice 10. týden

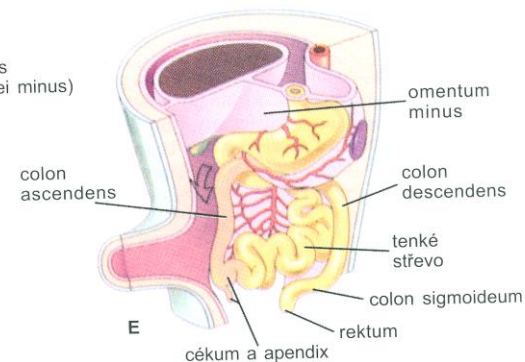
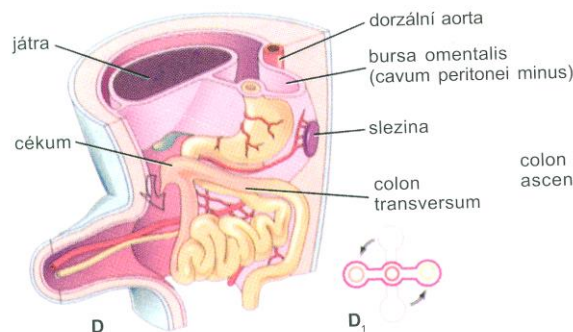
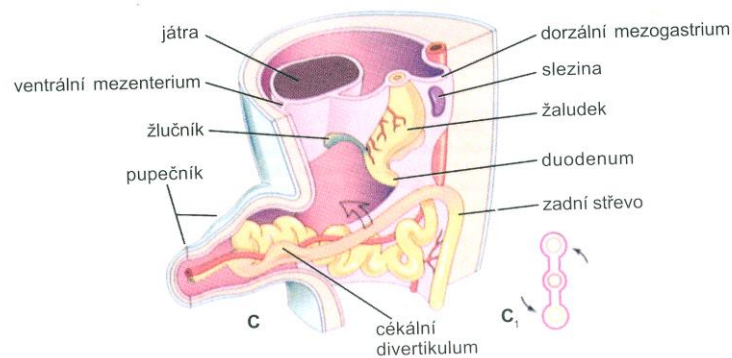
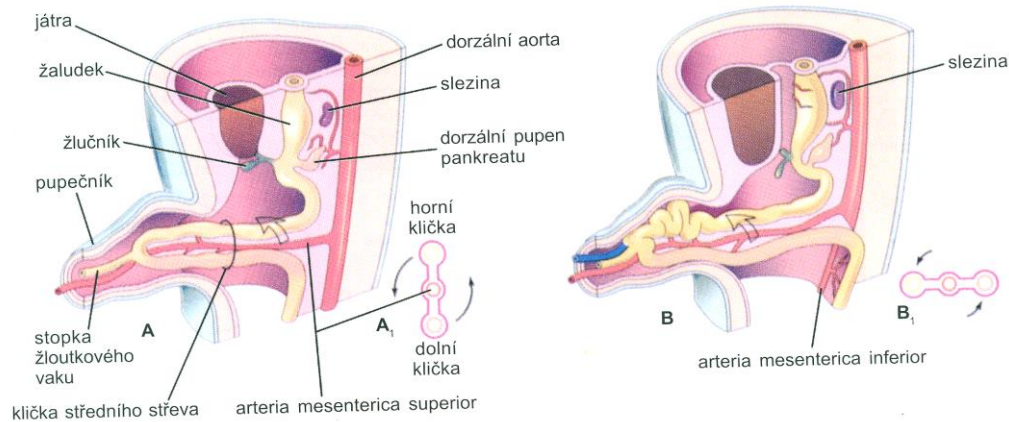
STŘEDNÍ STŘEVO - ROTACE

Rotace

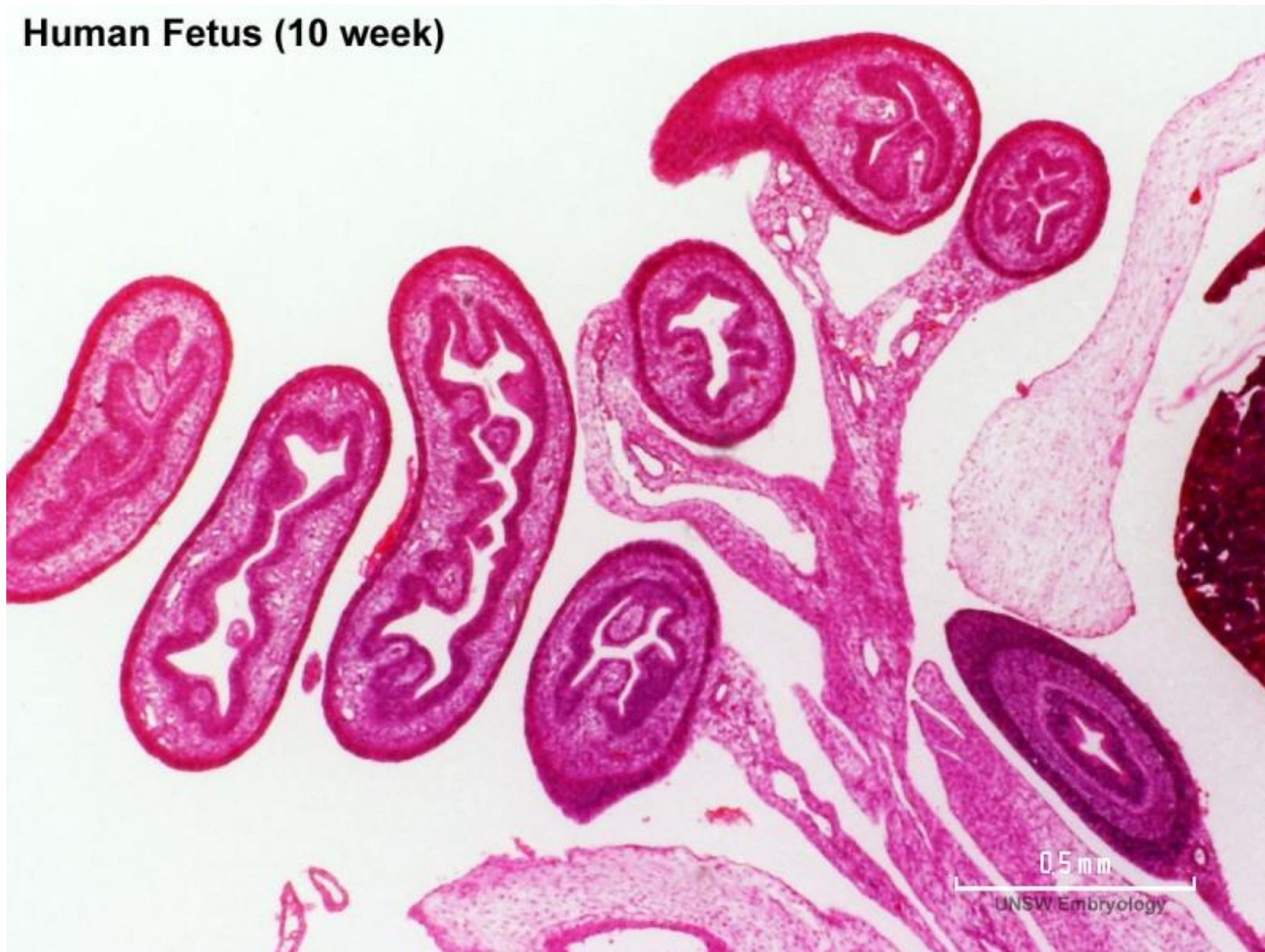
- v pupečníku rotace o 90°
- po repozici o dalších 180°

Anti-Clockwise

Human Fetus (10 week)

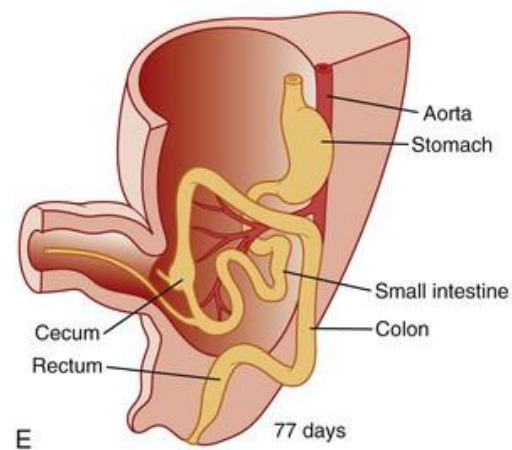
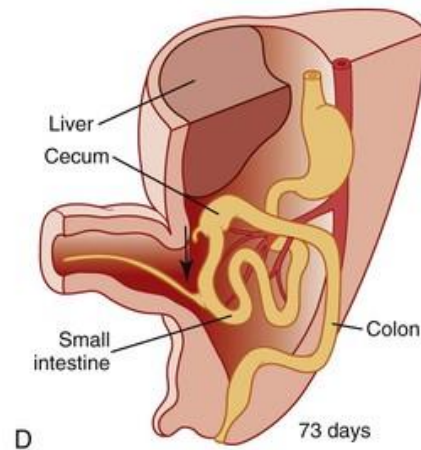
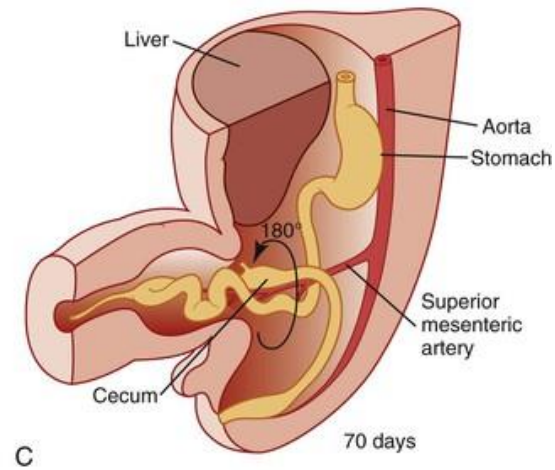
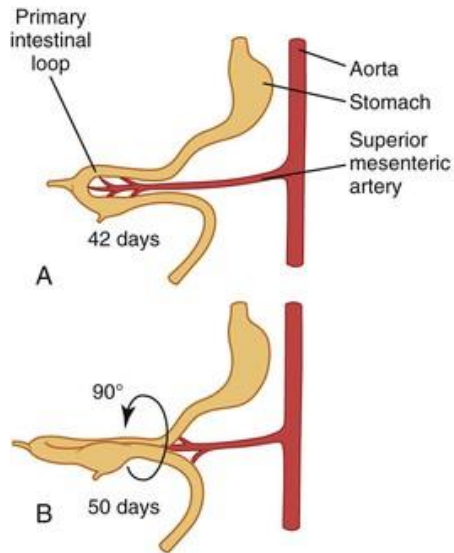
A grayscale 3D model of a developing midgut, showing its characteristic S-shaped rotation. The model is centered against a black background. The text "Embryological Rotation of the Midgut" is overlaid in white, serif font across the middle of the structure.

**Embryological Rotation
of the Midgut**

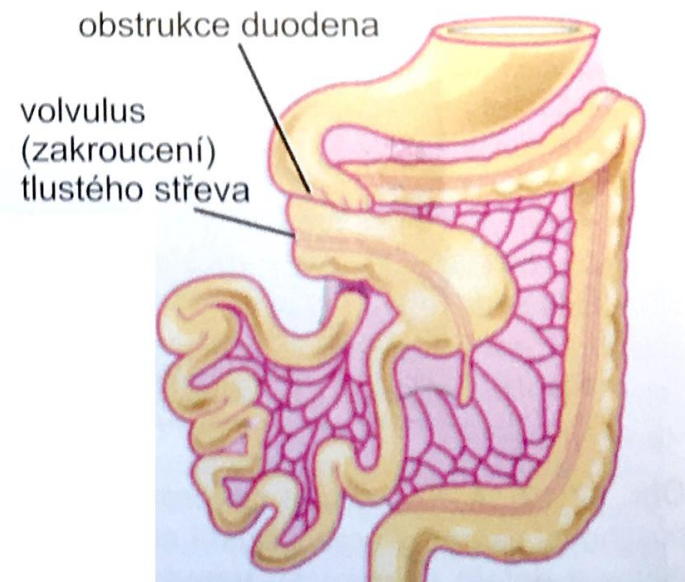
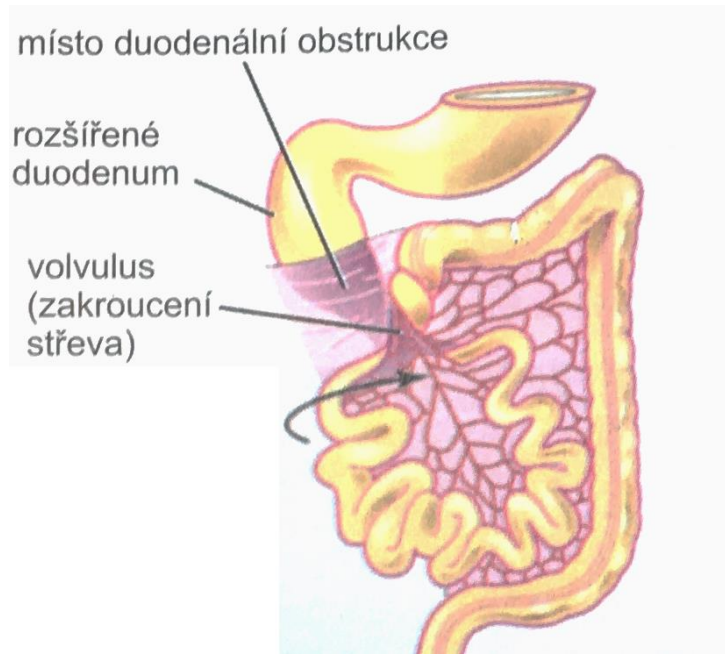

ROTACE STŘEDNÍHO STŘEVA

- obvykle asociované s abnormální rotací (malrotací) nebo fixací

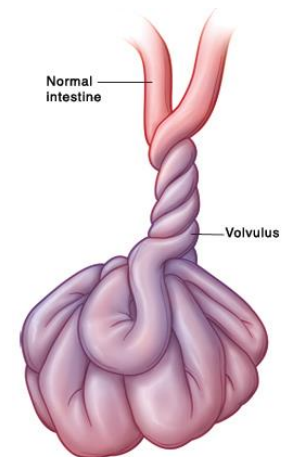

MALROTACE STŘEDNÍHO STŘEVA

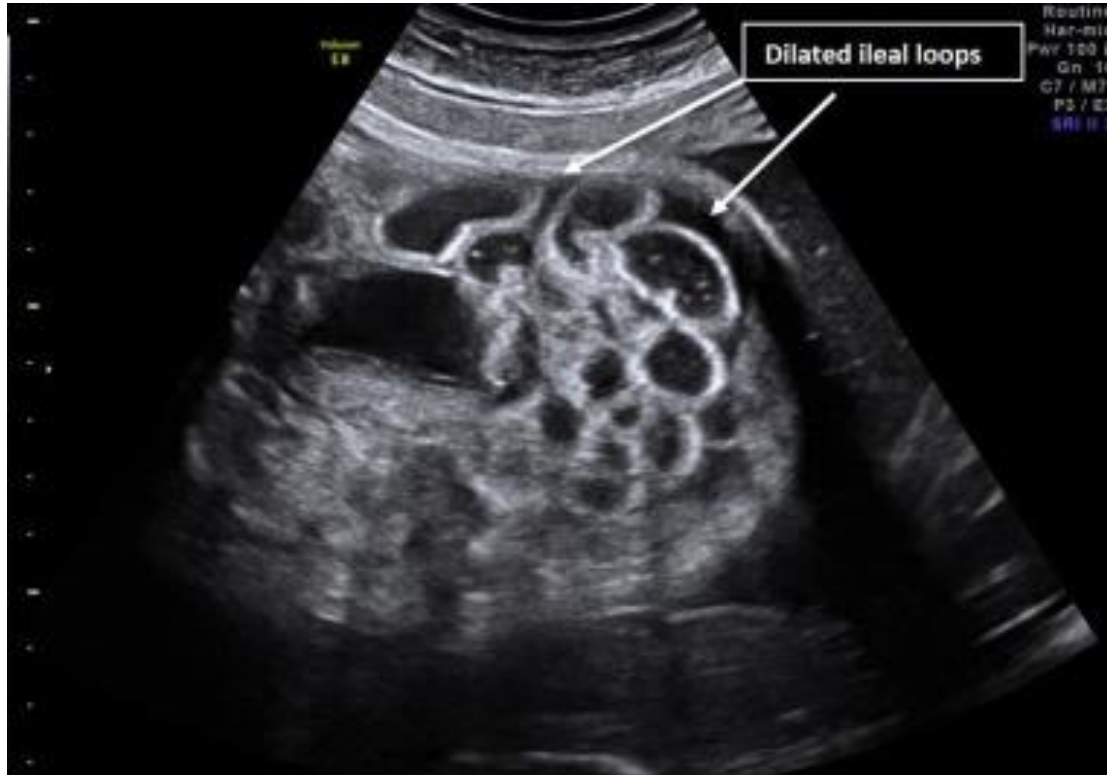

Volvulus

- zuzlení střev
- nedokončená rotace středního střeva a levostranné colon (obstrukce a. mesenterica sup., obstrukce duodena)
- ischemie, nekróza

ANOMÁLIE STŘEDNÍHO STŘEVA - VOLVULUS

PRENATAL DIAGNOSIS

Prenat Diagn 2008; **28**: 973–974.

Published online 15 September 2008 in Wiley InterScience
(www.interscience.wiley.com) DOI: 10.1002/pd.2086

RESEARCH LETTER

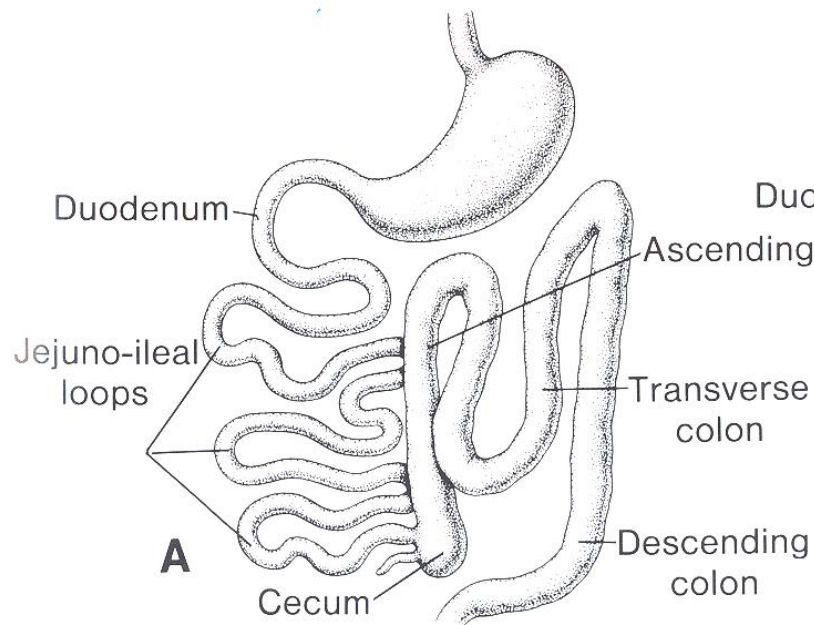
Fetal midgut volvulus as a sign for cystic fibrosis

M. Durand¹, K. Coste^{2,3}, A. Martin¹, T. Scheye², I. Creveaux^{4,3}, P. Vanlieferinghen²,
H. Laurichesse-Delmas^{1,3}, P. J. Dechelotte^{5,3}, A. Labbe^{2,3}, B. Jacquetin¹, D. Lemery^{1,3} and D. Gallot^{1,3*}

MALROTACE STŘEDNÍHO STŘEVA

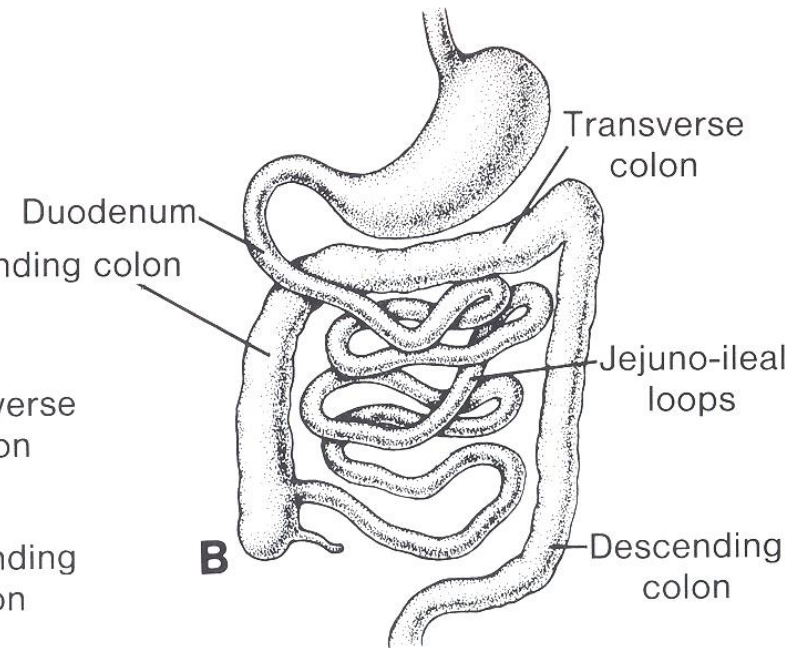
Nedokončená rotace

- levostranné colon
- většinou asymptomatická
- možný volvulus a zaškrcení *a. mesenterica sup.* (nekróza)

Obrácená rotace

- pupeční klička rotuje po směru hodinových ručiček
- duodenum před *a. mesenterica sup.*
- colon transversum za *a. mesenterica sup.*
- obstrukce kolonu

ANOMÁLIE STŘEDNÍHO STŘEVA

Abnormální adheze caeca k játrům (subhepatická poloha)

- caecum s enedostává do definitivní polohy
- abnormální uložení appendixu

Caecum mobile

- abnormální pohyblivost caeca
- výhřez do pravého inguinálního kanálu
- neúplná fixace colon ascendens

Vnitřní hernie

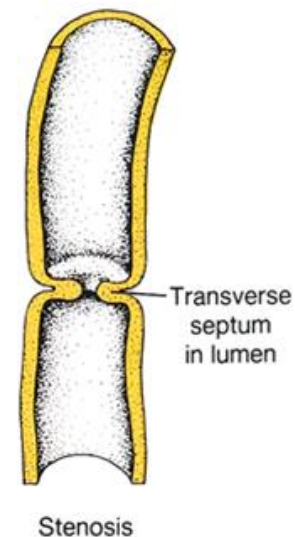
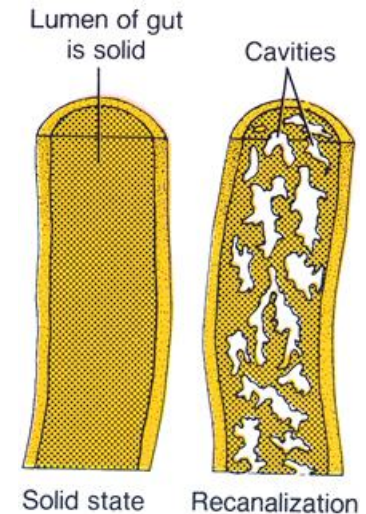
- tenké střevo během repozice směřuje do mezenteria pupeční kličky
- asymptomatický stav

Stenóza a atrézie střev

- nejčastěji duodenum (25%), ileum (50%)
- chybná rekanalizace solidního stádia → **diafragmatická atrézie**
- přerušování vaskularizace → infarkt střeva v důsledku torze (a následně strangulace nebo volvulus) → náhrada nekrotické tkáně vazivem

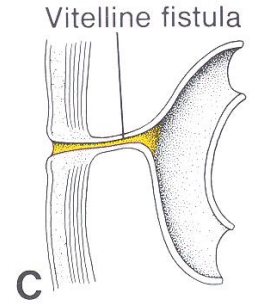
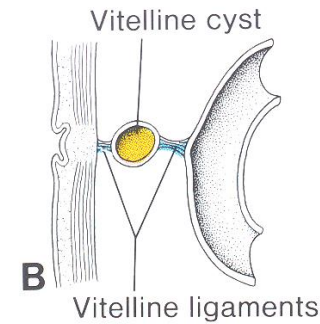
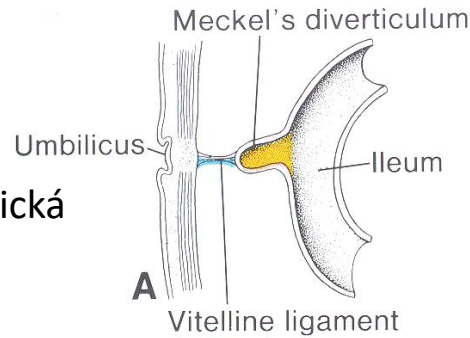
Duplikace střeva

- chybná rekanalizace solidního stádia
- cystická (častější) nebo tubulární

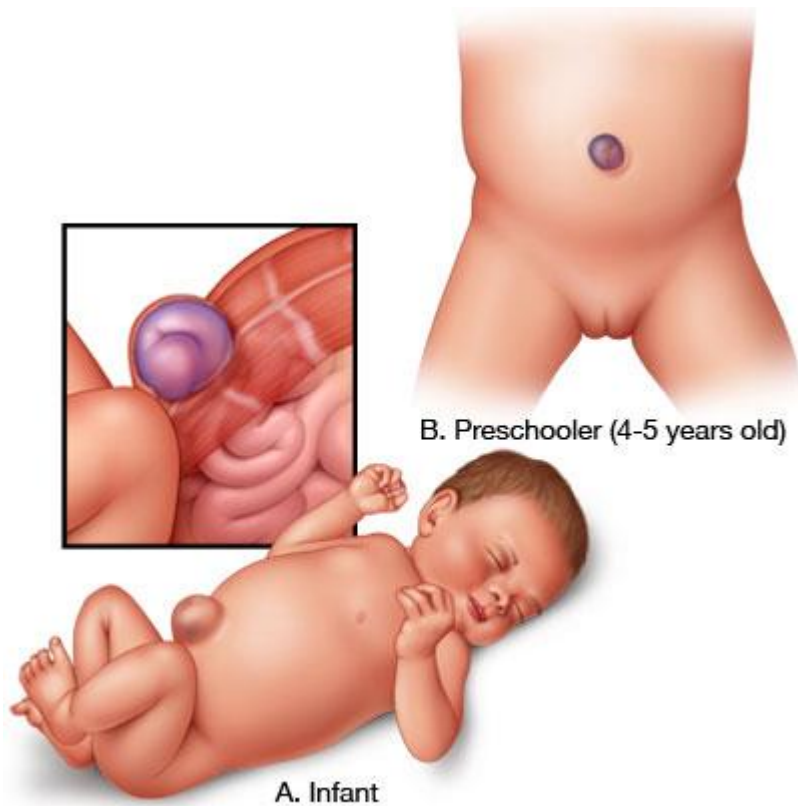
DIVERTICULUM MECKELI

- častý fenomén (2-4%)
- klinicky významný
- ektopická žaludeční nebo pankreatická tkáň → záněty, ulcerace
- antimezenterická výchlipka ilea (proximální konec *d. omphaloentericus*)
- *ductus omphaloentericus persistens*
- nebo možné spojení s pupkem vazivovým provazcem nebo píštělí
- viteliní cysty
- volvulus divertiklu

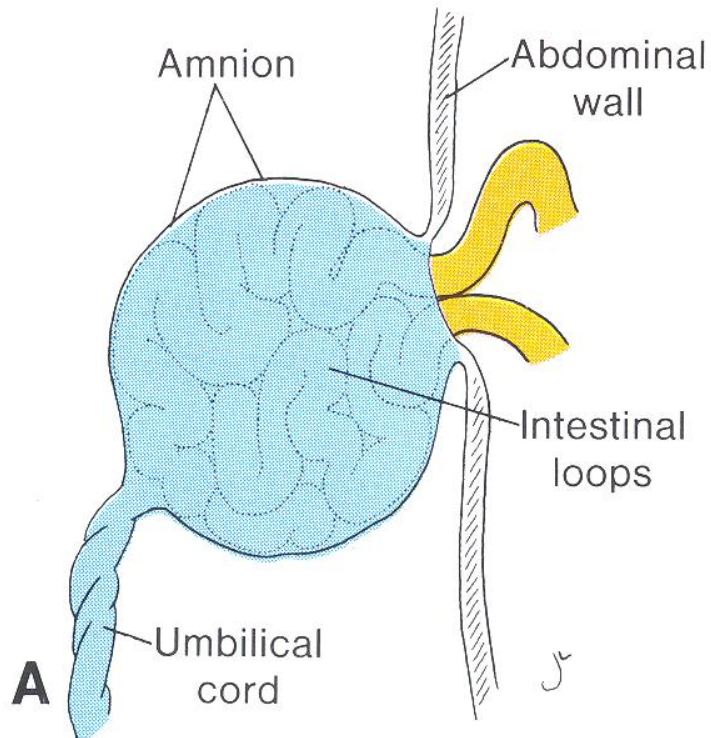
UMBILIKÁLNÍ HERNIE

- normální repozice v 10. týdnu
- neúplně uzavřený pupečník → výhřez
- včetně omentum majus a tenkého střeva, kůže a podkožního vaiva
- rozvoj po narození, možná spontánní repozice

VROZENÁ OMFALOKÉLA

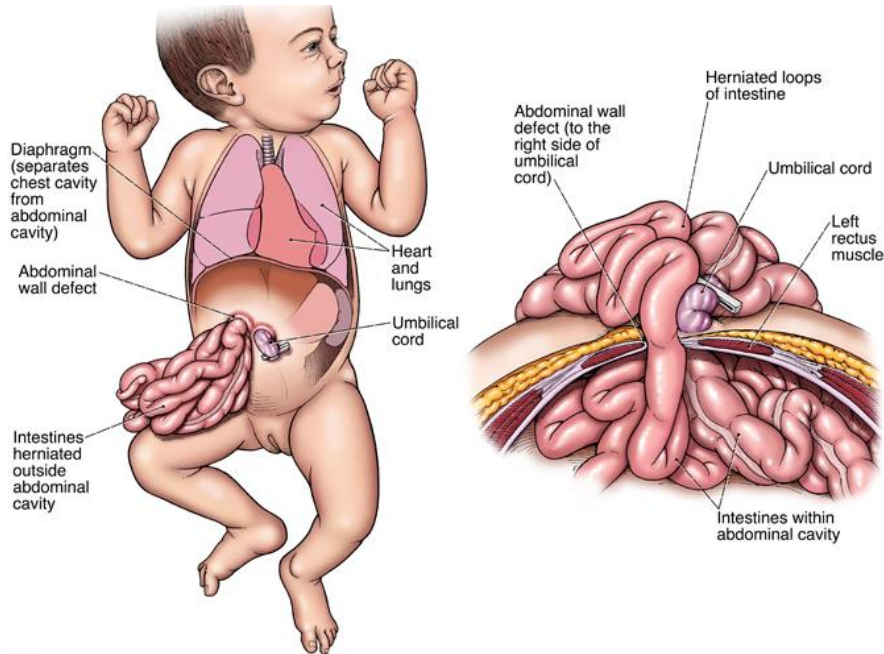
- výhřez střev (1:5000) nebo jater a střev (1:10000) do pupečníku
- hypotrofie břišní dutiny
- chybná repozice kolem 10. týdne
- na povrchu amniový ektoderm
- X *gastroschisis*

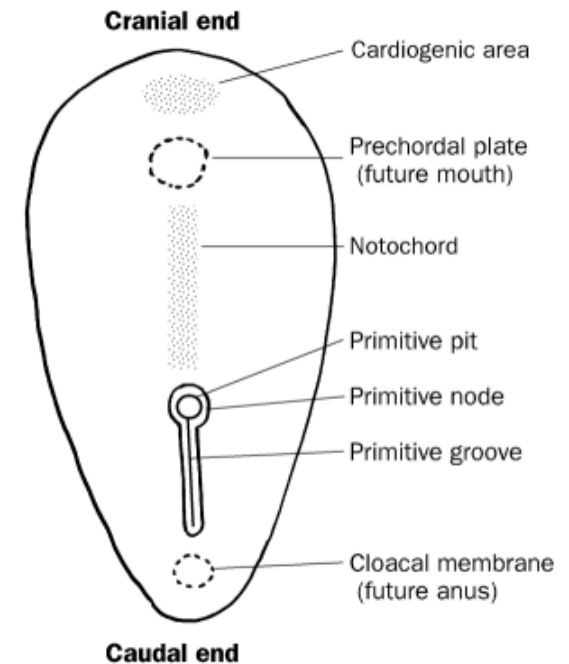
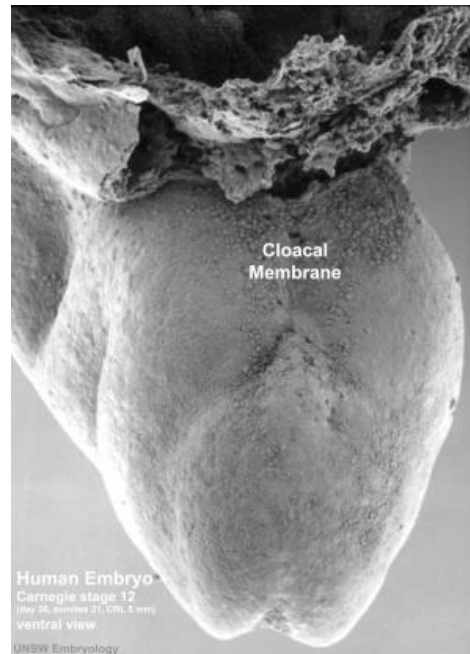
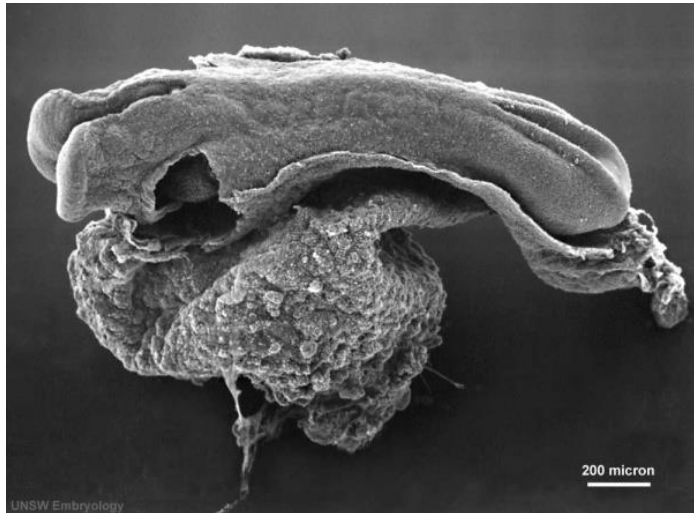
GASTROSCHISIS

- defekt přední břišní stěny
- výhřez bez účasti pupečníku přímo do amniové dutiny
- X vrozená *omfalokéla*

ZADNÍ STŘEVO

- colon transversum (1/3-1/2), colon descendens, colon sigmoideum
  - rectum, anální kanál
  - část močového systému
  - a. mesenterica inferior
-
- **kloaka**
    - společné přechodné vyústění urogenitálního a trávicího systému
    - kloaková membrána - entoderm kloaky a ektoderm proktodea

ZADNÍ STŘEVO – KLOAKA A JEJÍ DERIVÁTY

- kloaka
- kloaková membrána - entoderm kloaky a ektoderm proktodea
- urorektální septum dělí kloaku na dorsální **anorektální kanál** a ventrální **sinus urogenitalis**

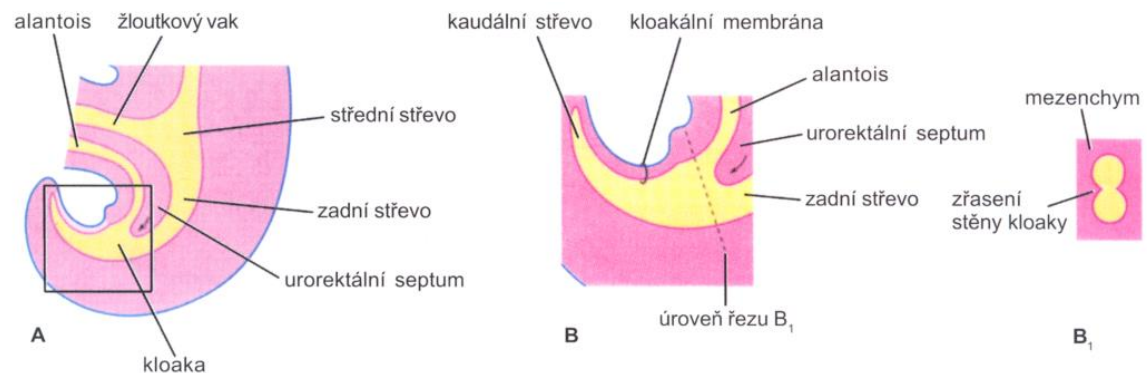
močový měchýř
urethra feminina
horní část urethra masculina
vestibulum vaginae

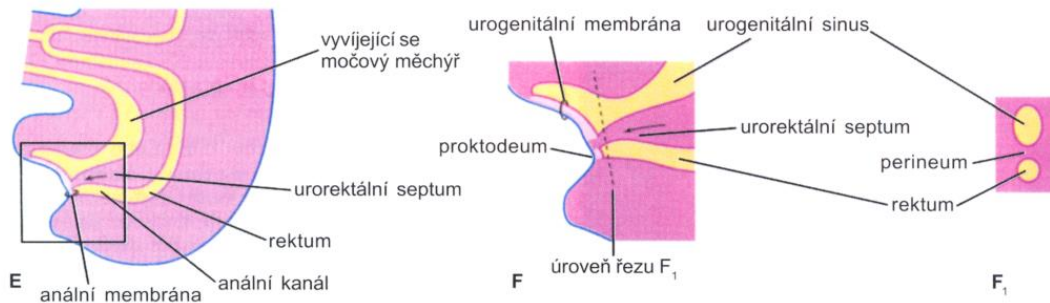
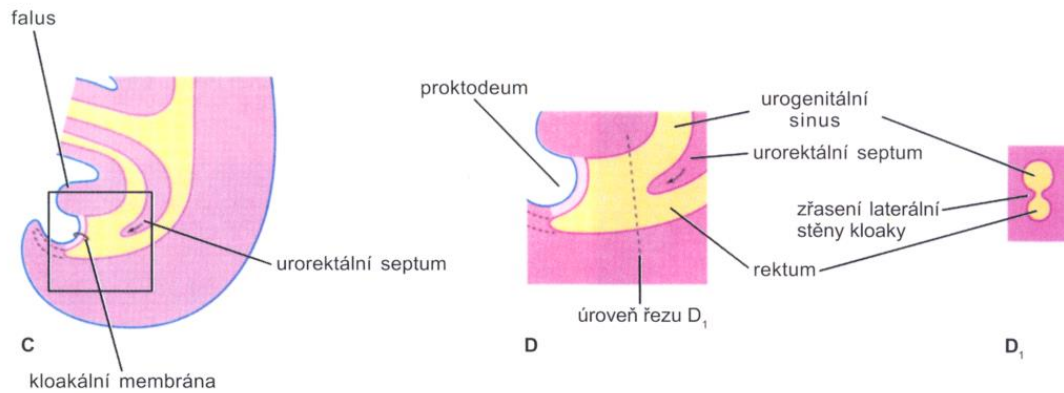
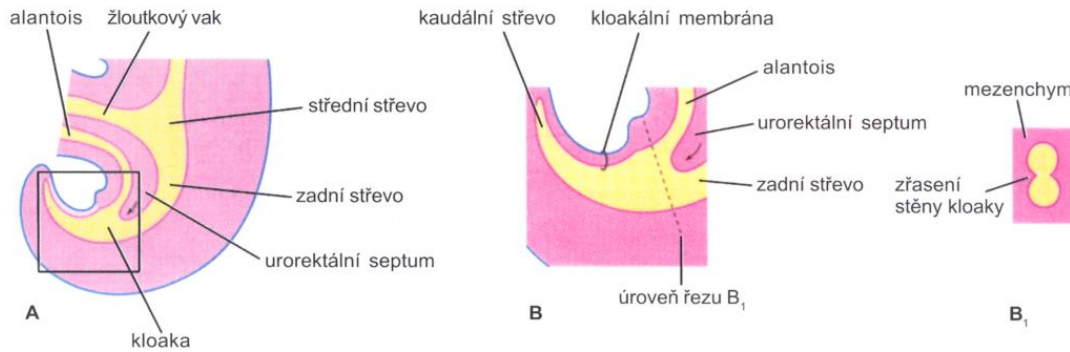
rektum

horní část
análního kanálu

- srůstem s kloakovou membránou vznikne membrana analis a membrana urogenitalis
- perineum
- 8. týden – perforace anální membrány

ZADNÍ STŘEVO – RECTUM A ANUS

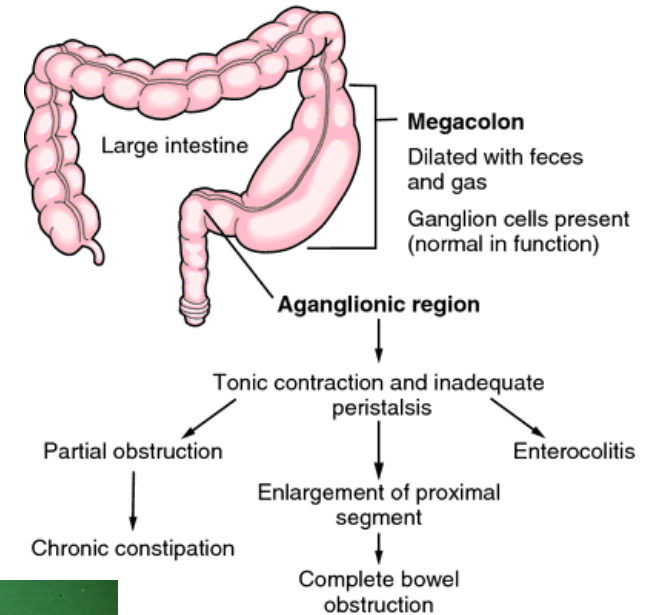
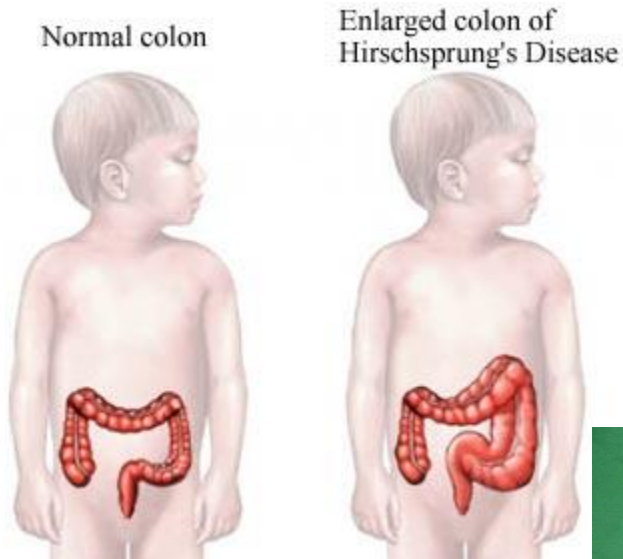

- **rectum**
histologie tlustého střeva
- **anální kanál**
2/3 ze zadního střeva, 1/3 z proktodea

linea pectinata – původní poloha anální membrány

anokutánní linie – změna epitelu

ANOMÁLIE ZADNÍHO STŘEVA

Megacolon congenitum (Hirschprungova choroba, aganglionární megakolon)

- porucha kolonizace stěny tlustého střeva buňkami neurální lišty
- chybí parasympatická ganglia p. myentericus a p. submucosus distálně od dilatovaného střeva
- absence peristaltiky v postižené oblasti

ANOMÁLIE ANOREKTÁLNÍ OBLASTI

Imperforace anu

- soubor anomálií v důsledku poruch vývoje urorektálního septa a nekompletního rozdělení kloaky na anorektální a urogenitální část
- Vysoké vs. nízké defekty (podle polohy rekta vůči m. puborectalis)

Anální ageneze

- slepě zakončený anální kanál nebo s ektopickým vyústěním (píštěle do vaginy, močové trubice, scrota)

- **VACTERL**

1:10 000-40 000

Vertebral defects

anal atresia

Cardiac defects

tracheo-esophageal fistula

renal anomalies

limb abnormalities

ANOMÁLIE ANOREKTÁLNÍ OBLASTI

Anální stenóza

- normální umístění análního kanálu, úzké lumen
- důsledek posunu urektálního septa během vytváření anorektálního oddílu

Membranózní atrezie

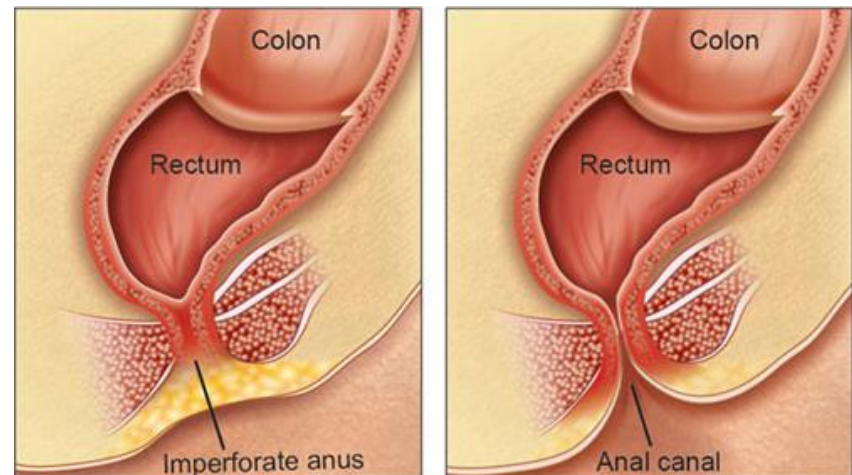
- anus i rektum vytvořeny normálně
- nedošlo k perforaci anální membrány v 8. týdnu

Anorektální ageneze

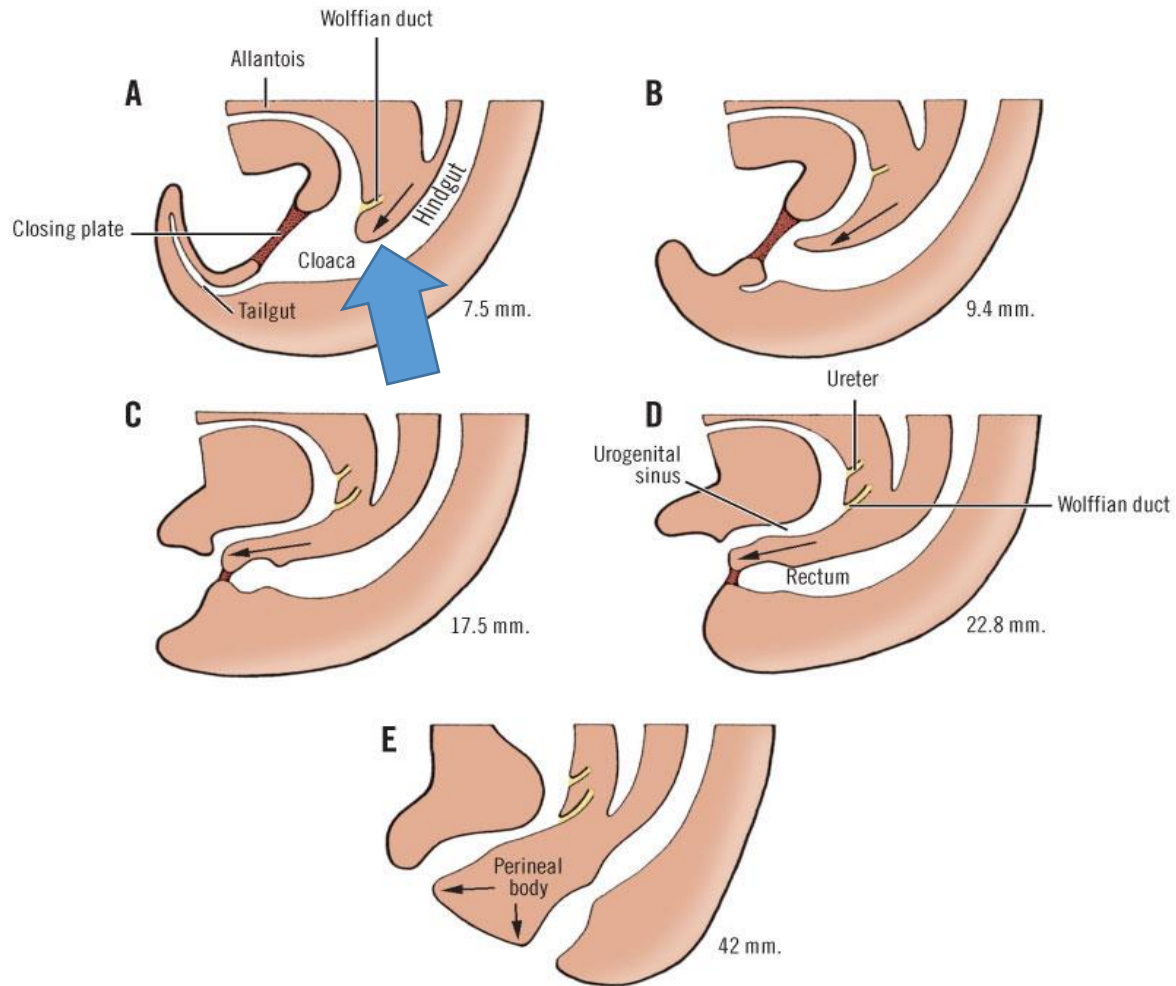
- slepě zakončené rektum nad m. puborectalis
- většinou s píštělí (močový měchýř - rektovezikální, uretra - rektouretrální, vestibulum vaginae - rektovestibulární)

Atresia recti

- vyvinuté rektum i anální kanál, ale bez vzájemné komunikace
- porucha rekanalizace colonu

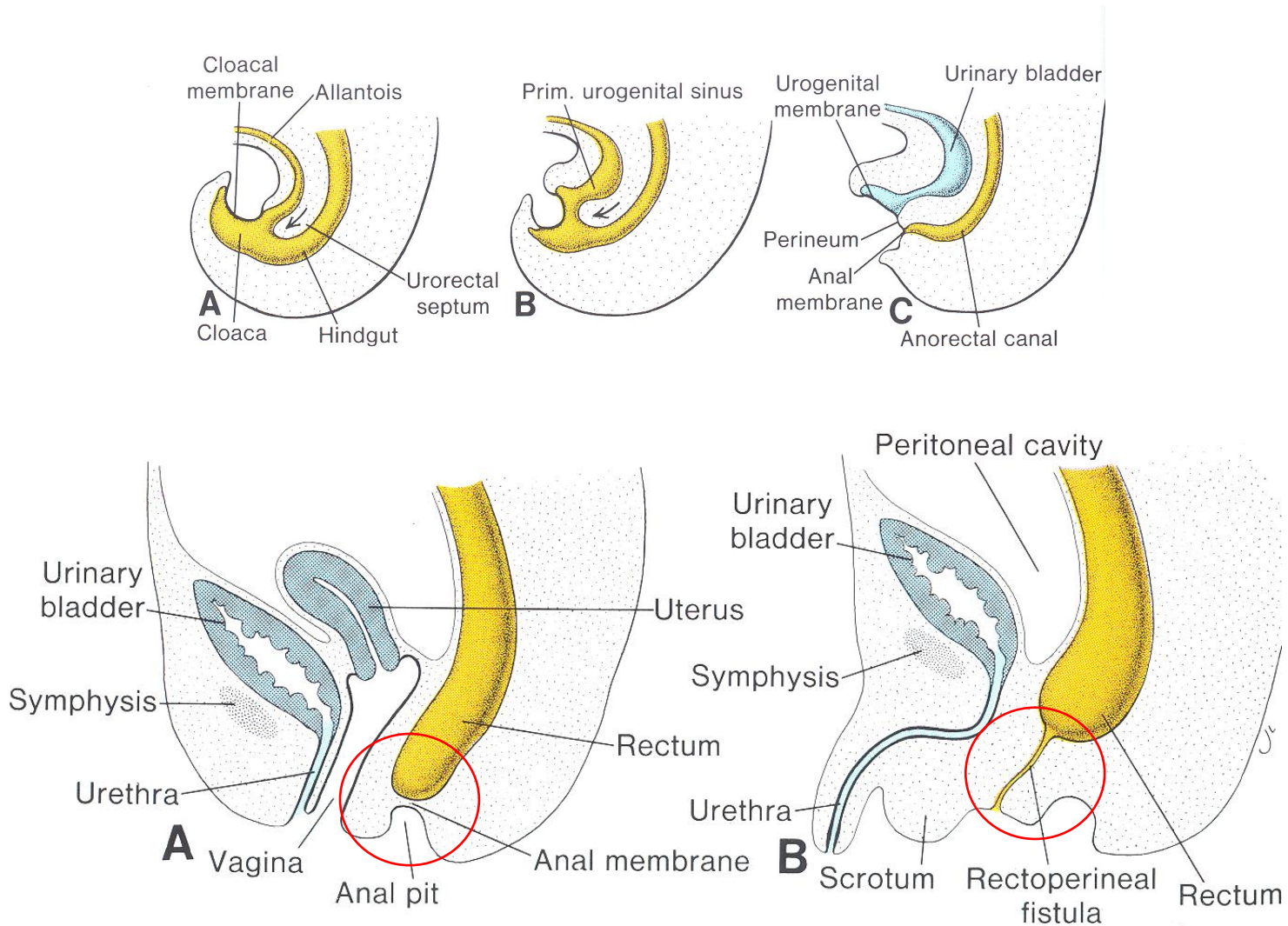

NORMÁLNÍ VÝVOJ ANOREKTÁLNÍ OBLASTI

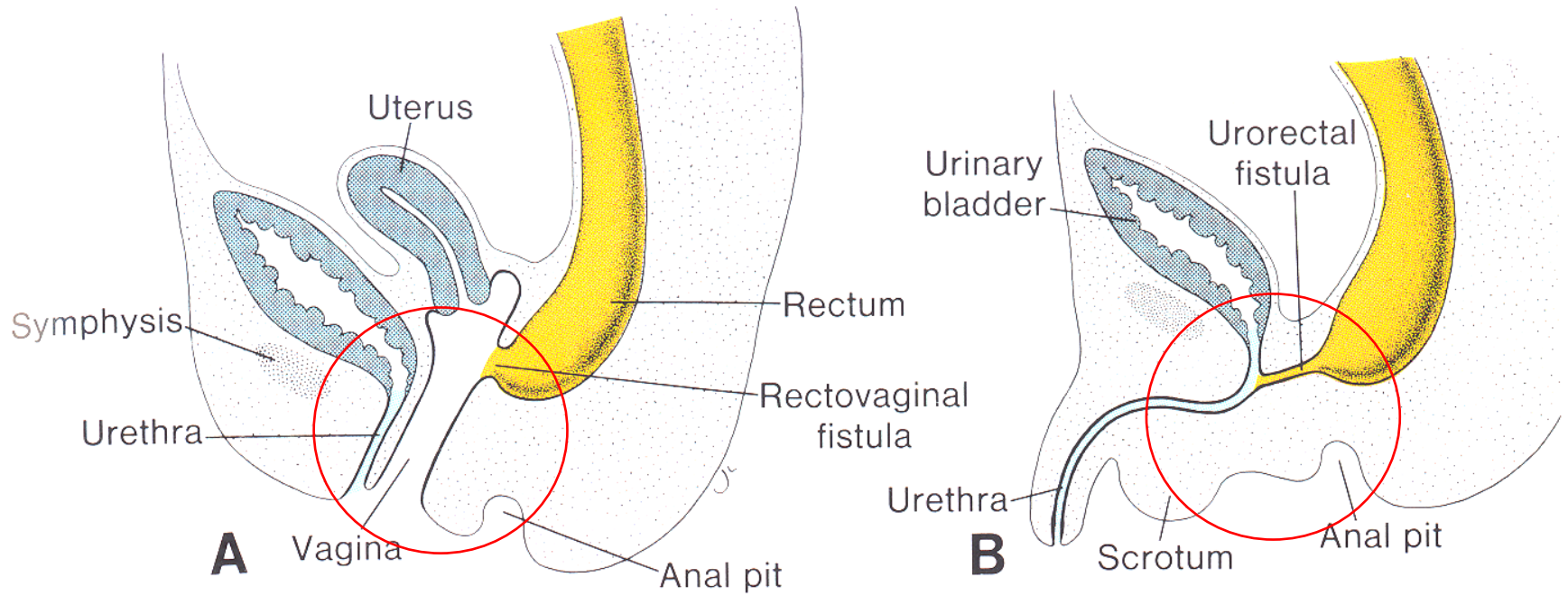

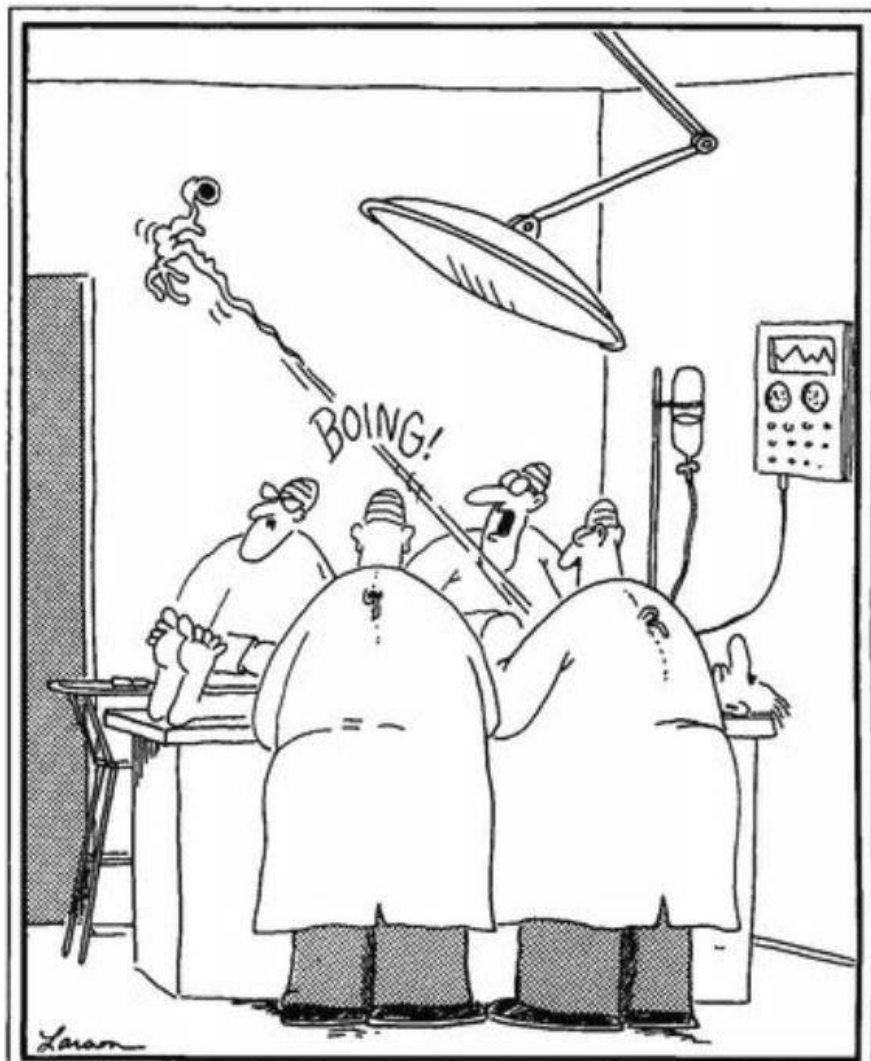

ANOMÁLIE ANOREKTÁLNI OBLASTI

ANOMÁLIE ANOREKTÁLNÍ OBLASTI

DĚKUJI ZA POZORNOST

Otázky? Komentáře?

pvanhara@med.muni.cz

“Whoa! Watch where that thing lands — we’ll probably need it.”